

**UCHWAŁA NR LIV/408/2023
RADY GMINY TURAWA**

z dnia 24 sierpnia 2023 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej w Gminie Turawa na lata 2023 – 2025**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) w związku z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.) Rada Gminy Turawa uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Turawa na lata 2023-2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała nr XXIV/135/2020 Rady Gminy Turawa z dnia 22 października 2020 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Turawa na lata 2020- 2025.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Turawa.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Robert Sobczyk

Załącznik do uchwały Nr LIV/408/2023
Rady Gminy Turawa
z dnia 24 sierpnia 2023 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY
DOMOWEJ
W GMINIE TURAWA NA LATA 2023 – 2025**

TURAWA 2023

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	3
§ 1. POSTANOWIENIA OGÓLNE.....	4
§ 2. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU.....	4
§ 3. CELE PROGRAMU.....	5
§ 4. DZIAŁANIA REALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU.....	6
§ 5. ADRESACI PROGRAMU.....	9
§ 6. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU.....	9
§ 7. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU.....	9

WPROWADZENIE

Zjawisko przemocy w rodzinie lub inaczej mówiąc przemocy domowej nie jest problemem nowym. Badania nad tworzeniem się pierwszych struktur społecznych, jednoznacznie wskazują przypadki osób doświadczających przemocy z rąk najbliższych. Jeszcze do całkiem niedawna, nawet w naszej kulturze europejskiej uznawany był pogląd, że autorytet, posłuszeństwo i dyscyplinę można uzyskać właśnie poprzez przemoc stosowaną wobec pozostałych domowników. Dziś już powszechnie wiadomo, że przemoc nie tylko nie jest konstruktywnym sposobem budowania relacji wewnątrzrodzinnych, lecz przede wszystkim rodzi cierpienie, upokorzenie oraz nienawiść, a skutki jej stosowania są wyłącznie negatywne. Dlatego tak ważne jest zwracanie szczególnej uwagi na zjawisko przemocy domowej, której doświadczanie ma wpływ na wszystkie osoby w rodzinie.

W myśl ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej pod pojęciem przemocy można rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osób doznających przemocy, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy u osób dotkniętych przemocą, ograniczające lub pozbawiające te osoby dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej oraz istotnie naruszające ich prywatność lub wzbudzające u nich poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej¹. Katalog form przemocy w podziale na przemoc fizyczną, psychiczną, ekonomiczną, seksualną jest najbardziej popularną formą ujmowania zjawiska. Osoby, które mają natomiast do czynienia z problemem przemocy przyjmują w rodzinie jedną z trzech ról: sprawcy, osoby doznającej przemocy lub jej świadka. Istnieje również grupa osób, które przyjmują jednocześnie dwie role – np. osoby doznającej przemocy i jej świadka, osoby doznającej przemocy i jej sprawcy, sprawcy przemocy i jej świadka. W niniejszym Programie największy nacisk zostanie położony na pomoc i ochronę osób doznających przemocy domowej. Niemniej jednak, niemożliwym byłoby zrealizowanie niniejszego Programu bez uwzględnienia roli świadków i sprawców przemocy, dlatego również ich rola w zjawisku występowania przemocy została uwzględniona.

Przeciwdziałanie przemocy domowej by było skuteczne musi mieć charakter interdyscyplinarny i leżeć w kręgu zainteresowań różnych grup zawodowych w tym. m.in. pracowników pomocy społecznej, pracowników oświaty, psychologów, pedagogów, socjologów, policji, służby zdrowia oraz sądów, organizacji pozarządowych i środowiska lokalnego. Zwrócić tu należy uwagę, że w części przypadków przemoc domowa jest zjawiskiem nieujawnionym, stąd statystyki te nigdy nie są w pełni miarodajne. GOPS w Turawie przyjmuje zgłoszenia od służb, instytucji lub ze środowiska lokalnego o przypadkach przemocy domowej występujących na terenie Gminy. Każdorazowo zjawisko to ma swój złożony, wielowymiarowy charakter, a pomoc rodzinie wymaga zindywidualizowanego podejścia do tego problemu. Społeczna świadomość zagrożenia jakie niesie za sobą używanie siły i przymusu względem

---

1 Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.)

najbliższych, stało się przesłanką do stworzenia odpowiednich aktów prawnych oraz programów chroniących osoby doznające przemocy domowej.

Mając na uwadze powyższe opracowany został niniejszy Program, którego nadrzędnym celem jest przyczynienie się do ograniczenia zjawiska przemocy domowej występującej w rodzinach mieszkających w Gminie Turawa. W Programie zostały ujęte najważniejsze założenia, których realizacja ma przynieść efekt w postaci zwiększenia skuteczności działań podejmowanych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska.

§ 1. POSTANOWIENIA OGÓLNE

Ilekcroć w niniejszym Programie jest mowa o:

- 1) **Ustawie** – należy przez to rozumieć Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.),
- 2) **Rozporządzeniu** – należy przez to rozumieć Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz.U. Nr 209, poz. 1245 z późn. zm.),
- 2) **Gminie** – należy przez to rozumieć Gminę Turawa,
- 3) **Programie** – należy przez to rozumieć Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Turawa na lata 2023 – 2025,
- 4) **GOPS w Turawie** – należy przez to rozumieć Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turawie,
- 5) **GKRPA w Turawie** – należy przez to rozumieć Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Turawie,
- 6) **ZI** - należy przez to rozumieć Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Turawa.

§ 2. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Zgodnie z zapisem art. 6 ust. 2 pkt. 1-4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy:

- opracowywanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemoce domowej,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące dokumenty normujące problematykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2015 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 12 marca 2014 r. o pomocy społecznej

- (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1426);
  4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 165 z późn. zm.);
  5. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.);
  6. Ustawa z dnia 29 lipca 2015 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 172)
  7. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 571);
  8. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 171 z późn. zm.);
  9. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359 z późn. zm.)
  10. Ustawa z dnia 25 lutego 1997 r. Kodeks Karny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 z późn. zm.)
  11. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1375 z późn. zm.) .
  12. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieska Karta” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245)
  13. Uchwała nr ...../2023 Rady Gminy Turawa z dnia ..... 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powołania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Turawa.

§ 3. CELE PROGRAMU

Celem głównym Programu jest zwiększenie skuteczności działań podejmowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali zjawiska przemocy w Gminie Turawa. Realizacja celu głównego odbywać się będzie poprzez realizację poniższych celów szczegółowych:

1. Wdrażanie i zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
2. Zwiększenie skuteczności i dostępności ochrony oraz stworzenie systemu wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową,
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową,
4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

§ 4. DZIAŁANIA REALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU

Niniejszy Program oparty jest na interdyscyplinarnym podejściu, zgodnie z którym wszelkie podejmowane działania z zakresu profilaktyki i zwalczania przemocy domowej, powinny być odpowiednio wdrażane i realizowane przez różnych specjalistów zatrudnionych w jednostkach

zajmujących nie tylko problematyką przemocy, ale i szerzej ujmując pomocą rodzinie. Program realizowany będzie w szczególności przez następujące jednostki:

1. Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Turawa,
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turawie,
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Turawa,
4. Komisariat Policji w Ozimku,
5. Komenda Miejska Policji w Opolu,
6. Sąd Rejonowy w Opolu,
7. Prokuratura Rejonowa w Opolu,
8. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opolu,
9. Placówki Oświatowe w Gminie Turawa,
10. Placówki Ochrony Zdrowia w Gminie Turawa,
11. Organizacje pozarządowe,
12. Inne jednostki zajmujące się pomocą i wsparciem rodziny zgodnie z zaistniałymi potrzebami.

Przemoc jest zjawiskiem złożonym, wymagającym zawsze pracy zespołowej, koordynacji działań, różnych kompetencji, wsparcia oraz zaufania. Dlatego też cele ujęte w § 3. niniejszego Programu będą realizowane interdyscyplinarnie poprzez wdrażanie konkretnych działań ujętych w poniższej tabeli:

L.p.	Działanie	Realizatorzy	Sposoby realizacji	Termin realizacji
1.	Gromadzenie i analiza danych na temat różnych aspektów zjawiska przemocy w Gminie Turawa	- GOPS w Turawie - Komisariat Policji w Ozimku - ZI w Gminie Turawa - Instytucje i podmioty zajmujące się pomocą rodzinie w Gminie Turawa	1. Prowadzenie ewidencji Procedur „Niebieskie Karty” (procedury wszczęte, procedury trwające, procedury zamknięte), 3. Posiedzenia ZI w Gminie Turawa, 4. Spotkania przedstawicieli różnych instytucji i podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej celem wymiany informacji o środowiskach zagrożonych przemocą.	Cały okres obowiązywania Programu
2.	Wdrażanie i realizowanie skoordynowanych i zintegrowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	- ZI w Gminie Turawa - GOPS w Turawie - Komisariat Policji w Ozimku - Komenda Miejska w Opolu - Kuratorzy Sądowi - Placówki Oświatowe - Placówki Ochrony Zdrowia - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Turawie - Organizacje pozarządowe - Inne jednostki działające na	1. Podejmowanie rozmaitych działań pomocowych i korekcyjnych w środowiskach zagrożonych problemem domowej w rodzinie, 2. Inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą domową,	Cały okres obowiązywania Programu

		rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz wsparcia rodziny	3. Rozpowszechnianie wiedzy i informacji o możliwościach uzyskania pomocy dla osób doznających przemocy domowej (w tym prowadzenie Punktu Pomocy Specjalistycznej przy GOPS w Turawie), 4. Monitorowanie sytuacji osób w rodzinach, w których ma miejsce zjawisko przemocy, 5. Opracowanie i realizacja indywidualnych planów pomocy w przypadkach wystąpienia przemocy domowej, 6. Zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskie Karty” oraz podejmowanie działań prawno – karnych wobec osób stosujących przemoc domową.	
3.	Zapewnienie schronienia, pomocy materialnej i doradczej dla osób doznających przemocy domowej	- GOPS w Turawie	1. Nawiązanie współpracy z instytucjami/organizacjami na obszarze województwa opolskiego zapewniającymi schronienie osobom doznającym przemocy, 2. Udzielanie niezbędnych świadczeń pieniężnych, 3. Udzielanie wsparcia doradczego w zakresie dostępnych form pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie (w ramach Punktu Pomocy Specjalistycznej przy GOPS w Turawie),	Cały okres obowiązywania Programu
4.	Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego osobom doznającym przemocy	- GOPS w Turawie - Komisariat Policji w Ozimku - ZI w Gminie Turawa - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Turawa - Organizacje pozarządowe - Inne jednostki działające na	1. Praca socjalna w rodzinach dotkniętych problemem przemocy, 2. Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego i konsultacji dla mieszkańców Gminy Turawa w ramach Punktu Pomocy	Cały okres obowiązywania Programu

		rzecz przeciwdziałania przemocy domowej	Specjalistycznej przy GOPS w Turawie), 3. Prowadzenie powszechnej edukacji w zakresie możliwości i praw przysługujących osobom doznającym przemocy,	
5.	Łagodzenie następstw zjawiska przemocy domowej	- GOPS w Turawie - Komisariat Policji w Ozimku - ZI w Gminie Turawa	1. Motywowanie sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla sprawców przemocy, 2. Kierowanie osób, które doświadczyły przemocy w sposób bezpośredni lub pośredni do poradni specjalistycznych, w tym do pomocy terapeutycznej.	Cały okres obowiązywania Programu
6.	Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przemocy domowej	- GOPS w Turawie - Komisariat Policji w Ozimku - ZI w Gminie Turawa	1. Uczestnictwo w szkoleniach, doradztwie, warsztatach, konferencjach przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy domowej, realizacji Procedury „Niebieskie Karty”, 2. Organizowanie spotkań przedstawicieli różnych instytucji i jednostek mających na celu wymianę informacji oraz doświadczeń a także wzajemną pomoc w sytuacjach trudnych.	Cały okres obowiązywania Programu
7.	Przeprowadzanie działań motywujących sprawców przemocy do zmiany zachowań	- Komisariat Policji w Ozimku - Komenda Miejska Policji w Opolu - Kuratorzy Sądowi - GOPS w Turawie - ZI w Gminie Turawa - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	1. Prowadzenie rozmów ze sprawcami przemocy, motywujących do zmiany zachowań oraz postaw i relacji w rodzinie 2. Występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2 ust. 1 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej,	Cały okres obowiązywania Programu

			3. Kierowanie do udziału w programach korekcyjno - edukacyjnych oraz w programach psychologiczno - terapeutycznych dla sprawców przemocy, 4. Kierowanie do udziału w terapii uzależnień.	

§ 5. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do wszystkich osób i rodzin mieszkających na terenie Gminy Turawa. Jednak z uwagi na specyfikę tematyki niniejszego Programu, skierowany jest on w szczególności do:

1. rodzin i osób zagrożonych zjawiskiem przemocy,
2. osób dotkniętych przemocą domową,
3. świadków przemocy domowej,
4. osób stosujących przemoc domową,
5. pracowników jednostek i służb zajmujących się zapobieganiem i zwalczaniem przemocy domowej.

§ 6. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie na podstawie corocznej sprawozdawczości z wykonywania działań oraz bieżącej analizy realizacji poszczególnych celów, ze szczególnym uwzględnieniem osiągniętych efektów. Instytucje realizujące Program mają obowiązek gromadzić dane sprawozdawcze w zakresie adekwatnym do działalności danej jednostki. Instytucją odpowiedzialną za koordynowanie realizacji Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turawie. Ośrodek zobowiązany jest raz do roku dokonać analizy realizacji zadań Programu w oparciu o dane za rok poprzedzający, która do 31 marca danego roku, przedstawiona zostanie Wójtowi Gminy Turawa.

§ 7. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Turawa na lata 2023-2025 będą środki pochodzące z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę obowiązek realizowania zadań służących ochronie osób doznających przemocy, w oparciu o środki uzyskane z zezwoleń na sprzedaż alkoholu. Program może być również finansowany z dotacji pozyskanych z innych źródeł.